

ULUSAL MESLEK STANDARDI

**AYAKKABI İMALATÇISI
SEVİYE 4**

REFERANS KODU / 13UMS03284

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI / 07.05.2019 – 30767 (Mükerrer)

Meslek:	AYAKKABI İMALATÇISI
Seviye:	4^I
Referans Kodu:	13UMS03284
Standardı Hazırlayan/Güncelleyen Kuruluş(lar):	Hazırlayan: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Güncelleyen: İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	10.07.2013 Tarih ve 2013/54 Sayılı Karar Rev.01: 27.03.2019 tarih ve 2019/41 sayılı karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	30.07.2013 - 28723 (Mükerrer) Rev.01: 07.05.2019 – 30767 (Mükerrer)
Revizyon No:	01

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye (4) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: İş yerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

ACİL DURUM PLANI: İş yerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler dâhil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı planını,

ARA İŞİ: Ayakkabı parçalarını birleştirirken topuk takma, çivi çakma gibi temel olmayan işlerin yapılmasını,

ARKA MONTAJ: Ayakkabı parçalarının arka kısımlarının monte edilmesini,

ASORTİ (ASORTLAMA): Derilerin; kalitesi, cinsi, büyüklüğü, ayakkabı numarası gibi unsurlara göre sınıflandırılmasını,

AYAKKABI: Ayakkabı parçaları (ayakkabı yüzü, iç astar taban ve dış taban) ve ayakkabı yapımında kullanılan malzemeler (deri, kaplanmış deri, doğal tekstil malzemeleri ve diğer bütün malzemeler) gibi ayrı ayrı pazarlanan parçaları içeren, ayağı kapatmak veya korumak amacıyla tasarlanmış tabanı olan tüm nesnelere,

BİLATO: Monta esnasında ön veya arkada meydana gelen istenmeyen kırışıklıkları,

BİTİM İŞLEMLERİ/FİNİSAJ: Derinin kullanım özelliklerini, kullanım süresini ve kalitesini arttıran son işlemi,

BOMBE: Sayanın ön kısmına deri ile astar arasına yapıştırılan sertleştirici ve koruyucu malzemeyi,

ÇEKİÇLEME (PİSTERİZMA): Ayakkabının deformasyonunu önlemek için pisterizma makinesi yardımıyla ya da ayakkabı çekici kullanarak elle ayakkabının dış yüzeylerindeki kırışıklıkları gidermeyi,

DANALYA: Tutucu pensi,

FIRINLAMA: Arka montası tamamlanan ayakkabıyı derinin türüne göre ısıyı ayarlanmış olan sıcak fırından geçirme işlemi,

FORMELA: Fort ile bombe dışında kalan yerlere yapıştırılan malzemeyi,

FORT: Ayakkabının topuk kısmında deri ve astar arasına konan sayayı destekleyici/sertleştirici parçayı,

HARAMA: Gizli dikiş kanalını,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

KALIP: Ürüne biçim vermeye yarayan aracı,

KAMARA: Ayakkabının topuk ve milobaşı arasında kalan orta bölümünü,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM: Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

MİLOBAŞI: Kalıbın tarak genişliğinin her iki ucunu,

MOSTRA: Ayakkabının taban astarı üzerine yapıştırılan ve yüzü ayakkabının içine gelen tam veya yarım boyda doğal, tekstil ya da sentetik olarak imal edilmiş malzemeyi,

ÖKÇE: Ayakkabının topuk kısmını yükselterek, tabanın yere daha iyi basmasını sağlayan ve ayak topuğunun altına gelen kısmı,

ÖN MONTAJ: Sayanın ön tarafının monte edilmesini,

PÜR MÜZ ALEVİ: Tüpe takılan bir aparat sayesinde püskürtülerek oluşan alevi,

RAGAPTA: Malzemelerin hazırlanmasını,

RASPA: Ayakkabı imalatında törpüleme işleminde kullanılan el aletini,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

SAYA: Ayakkabının taban hariç üst bölümünü,

ŞERİT: Herhangi bir maddenin dar, düz ince ve uzun parçasını,

ŞOKLAMA: Yapıştırıcının etkisini artırmak için ayakkabının şoklama makinesinden geçirilmesi,

TABAN TIRAŞI: Yapıştırma işleminin etkinliğini artırmak amacıyla ayakkabı tabanının kalıba çekilmiş saya ile birleşecek olan yüzünün zımparalanarak pürüzlendirilmesi işlemini,

TAVA GELME: Ayakkabının yapılacak işlem için yumuşatılarak uygun hale gelmesini,

TEFLON: Arka monte ve burun makinesinin sabitleme aparatını,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya iş yerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

ÜSTE ATMA: Saya ile tabanın çeşitli şekillerde birleştirilmesini (yapıştırılması),

VARDOLA: Kalıba çekilmiş sayayı fiyapa veya dış tabana birleştirmek ya da tabanı kalın göstermek için sayanın çepeçevre kenarlarına dikilmek, çivilenmek veya yapıştırılmak suretiyle tutturulan, uygun özelliklerde kösele veya sentetik malzemelerden yapılmış şeriti

ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	6
2. MESLEK TANITIMI.....	7
2.1. Meslek Tanımı.....	7
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	7
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler.....	7
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat.....	7
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları.....	7
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler	8
3. MESLEK PROFİLİ	9
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri	9
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman.....	20
3.3. Bilgi ve Beceriler	13
3.4. Tutum ve Davranışlar	22
4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME	23

1. GİRİŞ

Ayakkabı İmalatçısı (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Meslekî Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Esnaf ve Sanatçılar Konfederasyonu (TESK) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Ayakkabı İmalatçısı (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardının 01 no’lu revizyonu, İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB) tarafından yapılmış ve MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Ayakkabı İmalatçısı (Seviye 4) iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili önlemleri uygulayarak, kalite gereklilikleri çerçevesinde; mesleği ile ilgili iş organizasyonu yapan, ön hazırlık çerçevesinde kalıbı ayarlayan, sayayı üretime hazırlayan, sayanın kalıba montajını yapan, parçaları birleştiren, bitmiş ayakkabıyı kontrol eden ve mesleki gelişime ilişkin faaliyetlere katılan nitelikli kişidir.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 7536 (Ayakkabı yapımcıları ve ilgili işlerde çalışanlar)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler

4857 sayılı İş Kanunu.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu.

2/7/2013 tarihli ve 28695 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik.

13/7/2013 tarihli ve 28706 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik.

12/8/2013 tarihli ve 28733 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik.

Ayrıca, meslek ile ilgili yürürlükte olan diğer mevzuata uyulması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

Mesleğe ilişkin diğer mevzuat bulunmamaktadır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Ayakkabı İmalatçısı (Seviye 4), yeterli büyüklükte, aydınlık ve işin icrası için eksiksiz teknik malzeme ile donatılmış fabrika ve atölyelerde genelde ayakta; saya işi yapanlar ile işbirliği içinde çalışır.

Ayakkabı İmalatçısı (Seviye 4), çalışma ortamında gürültü, yoğun deri ve kimyasal kokusu, kimyasal maddeler, nem, uçucu organik maddelerin ve emisyonların kokularına maruz kalma gibi iş sağlığı ve güvenliği önlemleri gerektiren durumlar ile karşılaşabilir.

Mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını gerektiren kaza ve yaralanma riskleri bulunmaktadır. Mesleğe yönelik olarak ortaya çıkabilecek risklerle

kaynağında mücadele edilir ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyularak bu riskler bertaraf edilir. Mesleğe yönelik olarak ortaya çıkabilecek risklere karşı gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyularak işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanım kullanılarak çalışılır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Ayakkabı İmalatçısı (Seviye 4), 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 15 inci maddesi gereğince sağlık gözetimine tabi tutulur ve aynı Kanunun 17 nci maddesi gereğince mesleki eğitime tabi tutulur ve bunu belgelerir.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş yeri kalite, çevre ve iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulamak (devamı var)	A.1	İş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygulamak	A.1.1	İş sağlığı ve güvenliği talimatlarına uygun çalışır.
				A.1.2	İşverence temin edilen yapılan işe uygun kişisel koruyucu donanım kullanarak çalışır.
				A.1.3	Çalışma ortamındaki tehlikelerin belirlenmesi, risk değerlendirmesi çalışmalarına katkıda bulunur.
				A.1.4	Anında giderilemeyecek veya yetki alanı dışındaki acil durum veya kazayı derhal ilgili personel ve acil hizmet birimlerine bildirir.
				A.1.5	İş yeri acil durum planı talimatlarını uygulayarak çalışır.
				A.1.6	Üretim esnasında kimyasalların uygulanmasında iş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygular.
				A.1.7	İşlem sırasında kullanacağı yanıcı ve parlayıcı malzemeleri güvenli bir şekilde bulundurur.
		A.2	İş süreçlerinde çevre koruma önlemlerini uygulamak	A.2.1	İş süreçlerinde olası çevre tehlike ve risklerine karşı belirlenmiş önlemleri uygular.
				A.2.2	İş süreçlerinde ortaya çıkan atıkların tasnifini talimatlara göre yapar.
				A.2.3	İş süreçlerinde ortaya çıkan atık malzemelerin bertarafını talimatlara göre gerçekleştirir.
A.2.4	Çalıştığı ortamdaki geri kazanılabilir materyallerin toplanmasına ve muhafazasına ilişkin belirlenen önlemleri uygular.				
A.2.5	Geri dönüşümü olan atıkların teslim işlemlerini talimatlara göre gerçekleştirir.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş yeri kalite, çevre ve iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulamak	A.3	Kalite gerekliliklerini uygulamak	A.3.1	Yürütülen işlerde belirlenmiş kalite gerekliliklerine uygun çalışır.
				A.3.2	Kontrol sonuçlarına göre belirlediği ve yetkisi dâhilinde olan uygunsuzlukları giderir.
				A.3.3	Kontrol sonuçlarına göre yetkisi dâhilinde olmayan ve gideremediği uygunsuzlukları ilgililere iletir.
				A.3.4	Üretim esnasında yarı mamul ve mamul kalitesinin bozulmasına neden olabilecek hataların giderilmesine katkı sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak	B.1	İş programı yapmak	B.1.1	Çalışma alanında kullanılacak malzemeleri, zarar görmemesi için uygun araçlar kullanarak temizler.
				B.1.2	Yapılacak işleme göre stok malzemelerini kontrol ederek eksik malzemeleri tespit eder.
				B.1.3	Eksik olan malzemeleri ilgili birimlerden temin eder.
				B.1.4	Müşteri talebine ve modele göre günlük üretimi planlar.
		B.2	Araç, gereç ve ekipmanları hazırlamak	B.2.1	Kullanılan araç, gereç ve makinelerin günlük ve genel bakımını yapar.
				B.2.2	Yetkisi dışındaki arızaları ilgililere bildirir.
				B.2.3	Makine ayarını iş talimatına uygun yapar.
				B.2.4	Modelin gerektirdiği araç, gereç ve ekipmanların hazırlanmasını sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Montaj için hazırlık yapmak	C.1	Kalıbı ayarlamak	C.1.1	Saya modeline uygun kalıbı seçer.
				C.1.2	Kalıbı model ve numaralara göre gruplara ayırır.
				C.1.3	Taban astarını kalıba uygun malzeme ile monte eder.
				C.1.4	Taban astarını kalıba uygun biçimde düzeltir.
		C.2	Sayayı üretime hazırlamak	C.2.1	Sayaları asorti ve modele göre gruplara ayırır.
				C.2.2	Modele göre ihtiyaç duyulması halinde fort, bombe ve formelayı yapıştırır.
				C.2.3	Astar ve ana malzemenin arasına yapıştırıcı sürer.
				C.2.4	Sayanın arka kısmına fort forma makinesinde şekil verir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Sayanın kalıba montajını yapmak (devamı var)	D.1	Ön montaj yapmak	D.1.1	Sayayı ön yumuşatma makinesine yerleştirir.
				D.1.2	Saya cinsine göre belirlenen süre kadar sayayı makinede tutar.
				D.1.3	Milobaşına kadar olan monteyi yapmak için yumuşamış olan sayayı ön monte makinesine danalyalar yardımıyla montelenmek üzere yerleştirir.
				D.1.4	Makineye yerleştirilen sayanın orta eksenini ile kalıbın eksenini (eğrilik/doğruluk) uyumlu olacak şekilde yerleştirir.
				D.1.5	Saya ve kalıbın uyumlu olduğunu kontrol ederek kalan danalyalar ile sayayı kalıba sabitler.
				D.1.6	Makinenin kullanma talimatına uyararak ön montaj işlemini tamamlar.
				D.1.7	Makineden alınmış ön montesi tamamlanmış ayakkabının burun kısmının yapışıp yapışmadığını kontrol ederek taban astarındaki kırışıklıkları düzeltir.
		D.2	Arka montaj yapmak	D.2.1	Ayakkabının arka ve yan kısmının yüksekliklerini ayarlar.
				D.2.2	Fort yumuşatma makinesinde ayakkabının arkasını yumuşatır.
				D.2.3	Sayayı arka monte makinesine danalyalar ile tutturur.
				D.2.4	Sayayı arka monte makinesinde teflon ve makaslar yardımıyla ayakkabının kamara ve arka kısmını kapatır.
				D.2.5	Makineden alınan arka montası tamamlanan ayakkabının sabitleyici malzeme yeterliliğini tespit eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Sayanın kalıba montajını yapmak	D.3	Fırınlama yapmak	D.3.1	Ayakkabı saya malzemesine göre fırın ısısını ayarlar.
				D.3.2	Arka montesi tamamlanan ayakkabıyı saya malzemesine göre fırından geçirir.
		D.4	Pisterizma yapmak	D.4.1	Ayakkabının özelliğine göre pisterizma ihtiyacını belirler.
				D.4.2	Pisterizma makinesi ile pisterizma işlemini yapar.
				D.4.3	Ayakkabı çekici kullanarak elle pisterizma işlemini yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Parçaları birleştirmek (devamı var)	E.1	Taban tıraşı yapmak	E.1.1	Ayakkabının özelliğine göre taban tıraşı ihtiyacını belirler.
				E.1.2	Montajlanmış ayakkabının alt kısmının yapıştırıcı kalıntılarını ve deri fazlalıklarını falçata ile temizler.
				E.1.3	Ayakkabının alt kısmını, yapıştırıcının kolay sürülmesini sağlamak amacıyla zımpara makinesi ile pürüzsüz hale getirir.
				E.1.4	Taban malzemesinin kolay yapışmasını sağlamak üzere makineyle ayakkabının alt kısmını pürüzlendirir.
				E.1.5	Taban malzemesinin kolay yapışmasını sağlamak üzere tel ve raspa kullanarak ayakkabının alt kısmını elle pürüzlendirir.
		E.2	Taban hazırlamak (devamı var)	E.2.1	Kullanılan taban malzemesinin türüne göre uygun yapıştırıcı seçer.
				E.2.2	İhtiyaç duyulması halinde silme suyu ile suya el değdirmeden pamuk fırça ya da bez yardımıyla tabanı siler.
				E.2.3	Taban türüne göre tek ya da çift yapıştırıcıyı fırça yardımıyla sürer.
				E.2.4	Yapıştırıcı sürülen taban ve ayakkabının alt kısmını kurutur.
				E.2.5	Kurutma makinesi yoksa yeteri kadar bekleterek tava gelmesini sağlar.
				E.2.6	El üretiminde kösele kalıbı, şekline göre keserek yarma makinesinden geçirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Parçaları birleştirmek (devamı var)	E.2	Taban hazırlamak	E.2.7	El üretiminde yarma makinesinden geçirilen köseleyi tırpanlayarak ilaçlar.
				E.2.8	Yapışma kıvamına geldikten sonra üste atma vaziyetine getirerek çekiçler.
				E.2.9	El üretiminde kalıbın şekline uygun falçata ile fazlalıkları alır.
				E.2.10	Fora dikişi yapılabilmesi için harama (gizli dikiş yuvası) açar.
				E.2.11	El üretiminde fora dikişi yapıldıktan sonra haramayı tekrar yapıştırıcı sürerek kapatır.
				E.2.12	El üretiminde fiyapalı tabanlarda fora dikişi yapıldıktan sonra üste atar.
				E.2.13	El üretiminde vardolalı üretimlerde vardolalar döndükten sonra üste atar.
				E.2.14	El üretiminde üste atılma işlemi yapıldıktan sonra topuk takar.
		E.3	Ayakkabı ile tabanı birleştirmek	E.3.1	Yapıştırıcının aktif hale gelmesini sağlamak için her iki parçayı aynı anda kurutma aktivite makinesine verir.
				E.3.2	Fırından çıkan iki parçayı simetrisine dikkat ederek birleştirir.
				E.3.3	Pres makinesinde presleyerek iki parçanın birbirine yapışmasını sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Parçaları birleştirmek (devamı var)	E.4	Şoklama yapmak	E.4.1	Ayakkabının özelliğine göre şoklama ihtiyacını belirler.
				E.4.2	Pres makinesinden çıkan ayakkabıyı yapıştırıcının etkisini arttırmak için soğuk şoklama makinesinden geçirir.
				E.4.3	Şoklama yapılmayacaksa, presden çıkan ayakkabıyı uygun süre bekletir.
				E.4.4	Soğuk şoklamadan çıkan ayakkabıyı pürmüz alevinde gezdirerek ilaç ve iplik kalıntılarını giderir.
		E.5	Bitim işlemleri (finisaj) yapmak	E.5.1	Florentik derilerde siparişe göre açma ve yakma işlemi ile mum ve fırça yardımıyla istenen rengi elde eder.
				E.5.2	Derinin işlem özelliğine göre devri ayarlanan açma makinesi ile istenilen rengi elde eder.
				E.5.3	Açma makinesi ile deri üzerindeki pürüz ve gözenekleri dolgu mumu ile doldurur.
		E.6	Ayakkabıyı kalıptan çıkarmak	E.6.1	Bitmiş olan ayakkabıyı uygun aparat kullanarak kalıptan çıkarır.
				E.6.2	Ayakkabının ağız kısmında kalan astar fazlalığını, kesim bıçağı ile keser.
		E.7	Ara işi yapmak	E.7.1	Ökçe, aynalı ökçe ise kalıptan çıkmadan önce takar.
				E.7.2	Ökçe kalıptan çıktıktan sonra çivi montalamasını yapar.
				E.7.3	Ökçe, çakma ökçe ise kalıptan çıktıktan sonra yapıştırır.
				E.7.4	Ökçeyi, kaydırmadan simetrisini bozmadan çivi ile çakar.
				E.7.5	Ökçeyi, uygun ölçüde çivi çeşidi kullanarak işlemi tamamlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Parçaları birleştirmek	E.8	Mostra yapıştırmak	E.8.1	Ayakkabının modeline göre seçilen taban pedini, ayakkabı tabanının iç kısmına yapıştırır.
				E.8.2	Ayakkabı tabanının iç astarını taban pedinin üzerine, kaydırmadan yapıştırır.
				E.8.3	Ayakkabının iç kısmında boya, yapıştırıcı artığı kalıp kalmadığını kontrol eder.
		E.9	Vernik ve boya yapmak	E.9.1	Kullanılan deri çeşidine göre seçilen boya ve verniği ayakkabının dış yüzeyine sünger yardımıyla dairesel hareketlerle sürer.
				E.9.2	Ayakkabı bağcıklı ise; bağcıkları ve gereken aksesuarları takar.
		E.10	Bitmiş ayakkabıyı kontrol etmek	E.10.1	Bitmiş ayakkabıyı gözle kontrol eder.
				E.10.2	Kontrol sonucunda hata olmaması durumunda ayakkabıyı ilgili birime teslim eder.
				E.10.3	Bitmiş ayakkabıdaki yetkisi dahilindeki hataları giderir.
				E.10.4	Yetkisi dahilinde olmayan hataları ilgili birimlere iletir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak	F.1	Bireysel mesleki gelişimi hakkında çalışmalar yapmak	F.1.1	Meslekle ilgili malzeme, araç, gereç ve ekipmandaki teknolojik gelişmeleri takip eder.
				F.1.2	Yönetim tarafından belirlenen mesleki eğitim ve organizasyonlara katılır.
				F.1.3	Meslekle ilgili fuar, sergi, seminer ve benzeri organizasyonlara katılır.
				F.1.4	Mesleği ile ilgili gelişmeleri, yürüttüğü işlemlerde uygular.
				F.1.5	Mesleği ile ilgili belirlediği eğitim eksikliklerini amirine bildirir.
		F.2	Birlikte çalıştığı kişilerin mesleki gelişimine katkı sağlamak	F.2.1	İşe yeni başlayan meslektaşlarına yapılacak işlere ilişkin bilgi ve deneyimlerini aktarır.
				F.2.2	Ekip arkadaşlarına edindiği yeni bilgi ve deneyimlerini paylaşır.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Ana malzeme (deri, suni deri, rugan, tekstil yüzeyleri ve benzeri)
2. Araç (zımba çeşitleri, ağırlık demiri, anahtar takımı, araçlama bıçağı, arma dikme basabas çeşitleri, bıçak çeşitleri, bileme aletleri, bileme taşı, biye aparatı, biye çevirme aparatı, biz, cetvel, falçata, fermuar, fırça, fitil dikme aparatı, çıtçıt, dolgu malzemesi, gönye masat, metal klips mezura, mıknaıs, toka, yan açacak (fermuar açacağı),yan keski salpa, sap aparatı, muşta, ölçüm aletleri)
3. Ekipman (araçlama makinesi, biye makinesi, deri tezgahı, düz dikiş makinesi, giyotin, deri tıraş makinesi, kapsül makinesi, kenar boyama makinesi, kenar kıvrırma makinesi, kollu dikiş makinesi, kompresör, şerit kesme makinesi, trok sıkma makinesi, yıldız baskı makinesi, mikrometre, yapıştırıcı ve solüsyon sürme makinesi, yarma makinesi (deri))
4. Gereç (biye fitili, eya, iğne çeşitleri, iplik çeşitleri, işaret alma aletleri, kalem çeşitleri kapsül, karton, kilit lastik çeşitleri, lastik fitil, lateks solüsyon, sufle, sünger, şilte, pamuk fitil, pergel, pul ve boncuk çeşitleri, rivet (trok), rötuş boyası makine yağı, mukavva, yapıştırıcı çeşitleri)
5. Temel el aletleri (çekiç, kargaburun, kerpeten, pense, tornavida ve benzeri)
6. Yardımcı malzeme (astar çeşitleri, sünger, toka, klişe, kulpluk, kumaş çeşitleri)

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Acil durumlar ve acil durumlarda yapılacak işlemler hakkında bilgi
2. Ara iş işlemleri hakkında bilgi
3. Ara işi yapma becerisi
4. Ara işi yapma işlemleri için uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
5. Ara işi yapma işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi
6. Arka montaj işlemleri sonrasında yapılan kontroller ve kontroller sonrası işlemler hakkında bilgi ve beceri
7. Arka monte işlemleri için uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
8. Arka monte işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi
9. Arka monte makinesi ve kullanım özellikleri hakkında bilgi
10. Arka monte makinesini kullanarak arka montaj işlemlerini yapma becerisi
11. Ayakkabı ile tabanı birleştirme işlemleri için uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
12. Ayakkabı ile tabanı birleştirme işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi
13. Ayakkabı imalatında işlem ve modele uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin belirlenmesi ve hazırlanması becerisi
14. Ayakkabı imalatında işlem ve modele uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin kullanımı becerisi

15. Ayakkabı imalatında kullanılan araç, gereç, ekipmanlar hakkında bilgi
16. Ayakkabıyı kalıptan çıkarma (finisaj) işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi
17. Ayakkabıyı kalıptan çıkarma işlemleri hakkında bilgi ve beceri
18. Ayakkabıyı kalıptan çıkarma işlemleri için uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
19. Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapma bilgisi
20. Bitim işlemleri hakkında bilgi ve beceri
21. Bitim işlemleri (finisaj) işlemleri için uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
22. Bitim işlemleri (finisaj) işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi
23. Bitmiş ayakkabıyı kontrol etme bilgi ve becerisi
24. Çevre koruma önlemleri hakkında bilgi
25. Çevre koruma önlemlerini uygulama becerisi
26. Fırın ayarları ve fırın ayarlarının yapılmasında dikkat edilecek unsurlar hakkında bilgi
27. Fırın ve kullanım özellikleri hakkında bilgi
28. Fırınlama yapma becerisi
29. Font yumuşatma makinesi ve kullanım özellikleri hakkında bilgi
30. Font yumuşatma makinesini kullanma becerisi
31. İSG talimatları hakkında bilgi
32. İSG talimatlarının iş süreçlerinde uygulanması becerisi
33. İş programını oluşturma becerisi
34. İş programını oluşturmada dikkat edilecek unsurlar hakkında bilgi
35. Kalıp ayarlama işlemleri hakkında bilgi ve beceri
36. Kalıp ayarlama işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi
37. Kalıp ayarlama işlemlerinde uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
38. Kalite gereklilikleri hakkında bilgi
39. Kalite gerekliliklerini uygulama becerisi
40. Kimyasallarla güvenli çalışma kuralları hakkında bilgi ve beceri
41. Kişisel koruyucu donanımlar ve bunların kullanım koşulları hakkında bilgi
42. Kişisel koruyucu donanımları kullanma becerisi
43. Mesleki gelişim ile ilgili faaliyetler hakkında bilgi
44. Mostra yapıştırma işlemleri için uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
45. Mostra yapıştırma işlemleri hakkında bilgi ve beceri
46. Mostra yapıştırma işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi
47. Ön montaj işlemleri ve sonrasında yapılan kontroller ve kontroller sonrası işlemler hakkında bilgi ve beceri

48. Ön monte işlemleri için uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
49. Ön monte işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi
50. Ön monte makinesi ve kullanım özellikleri hakkında bilgi
51. Ön monte makinesini kullanarak ön montaj işlemlerini yapma becerisi
52. Ön monte makinesinin işlemlere uygun hale getirilmesi becerisi
53. Sayayı üretime hazırlama işlemleri hakkında bilgi ve beceri
54. Sayayı üretime hazırlama işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ve kullanım özellikleri hakkında bilgi
55. Sayayı üretime hazırlama işlemlerinde uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
56. Şoklama işlemleri hakkında bilgi ve beceri
57. Şoklama işlemleri için uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
58. Şoklama işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi
59. Taban hazırlama işlemleri hakkında bilgi ve beceri
60. Taban hazırlama işlemleri için uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
61. Taban hazırlama işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi
62. Taban tıraşı yapma işlemleri hakkında bilgi ve beceri
63. Taban tıraşı yapma işlemleri için uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
64. Taban tıraşı yapma işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi
65. Vernik ve boya yapma işlemleri hakkında bilgi ve beceri
66. Vernik ve boya yapma işlemleri için uygun araç, gereç, ekipman ve malzemenin seçimi ve kullanımı becerisi
67. Vernik ve boya yapma işlemlerinde kullanılan araç, gereç, ekipman ve malzemeler ile kullanım özellikleri hakkında bilgi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dahilinde karar vermek
2. Çalışma ortamında iş disiplini sağlamada doğru, etkili tutum ve davranışlar sergilemek
3. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
4. Çalışmalarında planlı ve organize olmak
5. Çevre korumaya karşı duyarlı olmak
6. Çevre, kalite ve İSG kurallarını benimsemek
7. Değişime karşı açık olmak ve değişen koşullara uyum sağlamak
8. Deneyimlerini iş arkadaşlarına aktarmak

9. Görev tanımını, görevi ile ilgili talimatları ve sorumlulukları zamanında yerine getirmek
10. İşyerinde ilgili kişilerden, zamanında bilgi almak ve aktarmak
11. İşyerine ait araç, gereç ve malzemelerin kullanımına özen göstermek
12. Karşılaşılan sorunlar karşısında soğukkanlı olmak
13. Kaynakların verimli kullanılmasına özen göstermek
14. Kendisinin ve diğer kişilerin güvenliğini gözetmek
15. Performans değerlendirme süreçlerinde tarafsız davranmak
16. Risk faktörleri konusunda duyarlı davranmak
17. Tehlikeli durumlarda ilgililere haber vermek
18. Yenilikçi olmak ve mesleki gelişimlere açık olmak
19. Yönetim tarafından tanımlanan üretim standartlarına uymak

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Ayakkabı İmalatçısı (Seviye 4) meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler, 15/10/2015 tarihli ve 29503 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Meslekî Yeterlilik Kurumu Sınav, Ölçme, Değerlendirme ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.

Ek: Meslek Standardı Hazırlama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlayan Kuruluşun Meslek Standardı Ekibi

Neriman EKİNCİ- İDMİB, Mesleki Belgelendirme Merkezi Müdürü -Deri alan uzmanı

2. Teknik Çalışma Grubu Üyeleri

Halil YALÇIN- Ayakkabı İmalatçısı

Dursun ALTUN- Desen Kundura, Ayakkabı İmalatçısı

Hüseyin YEŞİLBEL-Usta Öğretici

Selahattin KUTUCU-Usta Öğretici

Celal DURAN- Ayakkabı İmalatçısı

Mehmet ÖZDEMİR-Özdemir Kundura, Ayakkabı İmalatçısı

Yılmaz KATRAN- Ayakkabı İmalatçısı

Ali KARCIER, TASEV Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi- Eğitim Koordinatörü

Mustafa UYAR, TASEV Teknik Ve Endüstri Meslek Lisesi- Ayakkabı Teknolojisi Atölye Şefi

Birgül UYAR, TASEV Teknik Ve Endüstri Meslek Lisesi- Ayakkabı Teknolojisi Atölye Şefi

Necdet ERKUTOĞLU, Usta Öğretici

Neriman EKİNCİ- İDMİB, Mesleki Belgelendirme Merkezi Müdürü -Deri alan uzmanı

3. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Gerede Meslek Yüksek Okulu

Ankara Sanayi Odası

Ankara Ticaret Odası

Batı Anadolu Sanayici ve Adamları Dernekleri Federasyon

Deri Sanayii İşverenleri Sendikası

De-sa Deri

Devlet Personel Başkanlığı

Dokuz Eylül Üniversitesi Tekstil Bölümü

Ege Bölgesi Sanayi Odası

Ege İhracatçı Birlikleri

Esnaf ve Sanatkâr Odaları Birlikleri (82 birlik)

Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi

Gezdo Çanta

Hak-İş Konfederasyonu

İstanbul Bahçelievler Siyavuş Paşa Kız Tek. ve Meslek Lisesi

İstanbul Küçükçekmece TASEV Tek ve End. Mes. Lisesi

İstanbul Moda Akademisi

İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri

İstanbul Ticaret Odası

İstanbul Ticaret Odası Kız Teknik ve Meslek Lisesi

İstanbul Zeytinburnu İMKB Kız Tek. ve Meslek Lisesi

İstanbul Zeytinburnu Şehit Büyükelçi Galip BALKAR TL ve EML

İzmir Elbiseciler ve Benzerleri Odası

İzmir Terziler ve Konfeksiyoncular Odası

Konya Meram Atatürk Kız Tek. ve Meslek Lisesi

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Hazır Giyim Öğretmenliği

Matmazel Çanta

Matraş Deri

Öz İplik-İş Sendikası

Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi

T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Sanayi Genel Müdürlüğü)

T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü)

T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Devlet Personel Başkanlığı

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

T.C. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

Tekstil İşçileri Sendikası

Türkiye Ayakkabı Sektörü Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu

Türkiye İhracatçılar Meclisi

Türkiye İstatistik Kurumu

Türkiye İş Kurumu

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

Türkiye Tekstil Sanayi İşverenleri Sendikası

Türkiye Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sanayii, Teknoloji ve Tasarım Araştırma Geliştirme Vakfı

Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası

Türkiye Terziler Konfeksiyoncular ve Giyim Sanatkarları Federasyonu

4. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Prof. Dr. Saliha AĞAÇ,	Başkan (Yükseköğretim Kurulu)
Leyla ÖZDEMİR,	Başkan Vekili (Türkiye İhracatçılar Meclisi)
Ali PATLAR,	Üye (Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı)
Rahime AVŞAR,	Üye (Milli Eğitim Bakanlığı)
Gökçe ÇAKAR,	Üye (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)
Levent OĞUZ,	Üye (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği)
Yılmaz UÇAR,	Üye (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu)
Fulya Pınar ÖZCAN,	Üye (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Tamer TOK,	Üye (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu)
Halil Ergün İŞERİ,	Üye (Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Neşet ERDOĞAN,	Üye (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Hilal DOĞRUÖZ ÖZER,	Üye (Mesleki Yeterlilik Kurumu)

Burak Çağrı KARAKAYA

Sektör Sorumlusu (Mesleki Yeterlilik Kurumu)

5. MYK Yönetim Kurulu

Adem CEYLAN,

Başkan (Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Temsilcisi)

Prof. Dr. Mehmet SARIBIYIK,

Başkan Vekili (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
Temsilcisi)

Dr. Recep ALTIN,

Üye (Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcisi)

Bendevi PALANDÖKEN,

Üye (Meslek Kuruluşları Temsilcisi)

Dr. Osman YILDIZ,

Üye (İşçi Sendikaları Konfederasyonları
Temsilcisi)

Celal KOLOĞLU,

Üye (İşveren Sendikaları Konfederasyonu
Temsilcisi)